

دیپلماسی پارلمانی (۷) چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات سیاسی

کد موضوعی: ۲۶۰
شماره مسلسل: ۱۴۴۴۰
شهریورماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۲.....	گفتار اول - ساختار، رسالت و پیشینه کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا
۱۱.....	گفتار دوم - رویکرد جمهوری اسلامی ایران در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا
۱۷.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۸.....	منابع و مأخذ

دیپلماسی پارلمانی (۷) چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

چکیده

یکی از ظرفیت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی برای معاضدت به دیپلماسی رسمی کشور و تعقیب اولویت‌های منافع ملی در عرصه سیاست خارجی، برنامه‌ریزی برای حضور هوشمندانه تیم دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی در سازمان‌های بین‌المجالس منطقه‌ای، قاره‌ای، فرامنطقه‌ای، اتحادیه جهانی بین‌المجالس و اجلاس‌های تابعه آن مانند کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا و اجلاس دبیران کل بین‌المجالس دنیاست. کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا هر چند هر پنج سال یک‌بار برگزار می‌شود ولی به دلیل سطح و تعداد افراد شرکت‌کننده در آن، ظرفیتی غنی برای پیشبرد دیپلماسی پارلمانی فراهم کرده است. به همین دلیل در این گزارش ضمن بررسی اهداف، رسالت و نتایج کنفرانس‌های پیشین، به مهمترین محورهای رایزنی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا اشاره می‌شود.

تصویر ۱. قالب‌های دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

ابعاد دیپلماسی پارلمانی ریاست
محترم مجلس شورای اسلامی

محور رایزنی‌ها

دیپلماسی پارلمانی سازمانی

دیپلماسی پارلمانی رسانه‌ای

دیپلماسی پارلمانی دوجانبه

دیپلماسی پارلمانی از
طریق رایزنی با گروه‌های
تأثیرگذار غیررسمی

۱. همکاری مجلس شورای اسلامی با سایر پارلمان‌ها برای توسعه دیپلماسی پارلمانی اقتصادی به‌ویژه در بخش انرژی، گردشگری و ترانزیت نفت و گاز
۲. ضرورت مشارکت کشورهای منطقه برای مدیریت هوشمندانه بحران تروریسم
۳. توجه به اراده عمومی مردم یمن و سوریه به‌عنوان تنها راه‌حل خروج از بحران سیاسی در دو کشور مذکور
۴. حمایت از محور مقاومت در برابر رژیم صهیونیستی
۵. لزوم مشارکت استراتژیک پارلمان‌های ملی برای مقابله با پدیده گسترش افراط‌گرایی، جرائم سازمان یافته و قاچاق مواد مخدر
۶. سیالیت پدیده تروریسم و احتمال تسری آن به سایر حوزه‌های جغرافیایی در صورت نگاه ابزاری و تبلیغاتی غرب به بحران تروریسم
۷. تأکید بر نقش و جایگاه مجلس شورای اسلامی در بررسی برجام و حمایت از مذاکرات سازنده هسته‌ای
۸. لزوم هدایت مشترکات تاریخی و فرهنگی ایران با برخی کشورها به سمت توسعه روابط دوجانبه

مقدمه

«کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا»^۱ مجمعی برای هم‌اندیشی و تضارب فکری رؤسای نهاد قانونگذاری کشورهای جهان برای تحرک بیشتر پارلمان‌ها در فرآیند تسریع، تسهیل و رفع موانع توسعه دموکراسی و توسعه پایدار در سطوح ملی و بین‌المللی است. کنفرانس مذکور هر پنج سال یکبار با پشتیبانی اتحادیه جهانی بین‌المجالس برگزار و اسناد آن به دو زبان فرانسوی و انگلیسی منتشر می‌شود. «کنفرانس رؤسای مجالس دنیا» تنها اجلاسی است که بالاترین مقام پارلمانی کشورهای دنیا در زمان مکانی مشخص پیرامون موضوعی از پیش تعیین شده به تبادل افکار و تجارب می‌پردازند. نقش پارلمان‌ها در گسترش صلح منطقه‌ای و جهانی، استقرار دموکراسی و توسعه پایدار سه محوری‌اند که در تمامی کنفرانس‌های اول تا چهارم، مورد توجه شرکت‌کنندگان در کنفرانس قرار گرفته‌اند.

گفتار اول - ساختار، رسالت و پیشینه کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

تمهیدات لازم برای برگزاری مناسب کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا توسط کمیته اجرایی اتحادیه بین‌المجالس و یک «کمیته مقدماتی»^۲ فراهم می‌شوند که در آن نزدیک به ۳۰ رئیس پارلمان عضویت دارند و شامل رئیس شورای اتحادیه جهانی بین‌المجالس و رؤسای پارلمان‌هایی‌اند که با برگزاری نشست‌های ژانویه ۱۹۹۹ در وین، رباط در سپتامبر ۱۹۹۹ و ژنو در ژانویه ۲۰۰۰، بستر لازم برای برگزاری اولین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا را فراهم کردند.^۳

در مراسم افتتاحیه کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا معمولاً رئیس اتحادیه بین‌المجالس، دبیر اتحادیه بین‌المجالس، دبیرکل سازمان ملل متحد و رئیس مجمع عمومی سازمان ملل سخنرانی می‌کنند. برای مثال بان کی‌مون (دبیرکل سازمان ملل)، صابر حسین‌چودری (رئیس اتحادیه بین‌المجالس)^۴ و مارتین چونگونگ (دبیر اتحادیه بین‌المجالس)^۵ از افراد شاخصی بودند که در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا مورخ ۳۱ اوت ۲۰۱۵ (۹ شهریورماه ۱۳۹۴) سخنرانی کردند.

۱. World Conference of Speakers of Parliament

۲. Preparatory Committee

۳. سعید فردی‌پور، سازمان‌های بین‌المجالس منطقه‌ای، فرمانطقه‌ای و جهانی (۱)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، گروه مطالعات پارلمانی دفتر سیاسی، شماره مسلسل ۱۴۳۶۶، مردادماه ۱۳۹۴.

۴. Mr./M. Saber Chowdhury, President of the IPU

۵. Mr./M. Martin Chungong, Secretary General of the IPU

تصویر ۲. رئیس اتحادیه بین‌المجالس و دبیرکل سازمان ملل

به‌منظور مشارکت فعال تمامی پارلمان‌ها، دبیرخانه اتحادیه برای تمامی رؤسای پارلمان‌های عضو اتحادیه جهانی بین‌المجالس، دعوتنامه ارسال می‌کند. در «کشورهای دومجلسی»^۱، دعوتنامه برای رؤسای هر دو مجلس ارسال می‌شود.

همراه با دعوتنامه، «برگه اطلاعات»^۲ نیز که در آن موارد مرتبط با دستور کار اجلاس، عناوین پنل‌ها، پیش‌نویس قواعد پیشنهادی کمیته مقدماتی و ترتیب سخنرانی رؤسای پارلمان‌ها قید گردیده به پیوست ارسال می‌شود. اطلاعات اولیه در ماه مارس ولی برگه اطلاعات تکمیلی به‌ترتیب در بیستم ژوئیه و بیست‌ویکم اوت برای مدعوین ارسال می‌شود.^۳

جدا از رؤسای پارلمان‌ها، اعضای ناظر نیز در کنفرانس حضور دارند که شامل مجامع بین‌المللی پارلمانی و نهادهای همکار عضو اتحادیه بین‌المجالس‌اند. به همین دلیل برای رؤسای برنامه‌ها و نهادهای وابسته به سازمان ملل متحد و سازمان تجارت جهانی به‌عنوان اعضای همکار اتحادیه بین‌المجالس نیز دعوتنامه ارسال می‌شود. از طرفی هر ساله دفتر اتحادیه بین‌المجالس، جلسه استماعی را در سازمان ملل با هدف آشناسازی سایر کشورها با آخرین اقدامات اتحادیه بین‌المجالس برگزار می‌کند. این امر موجبات تعمیق همکاری نزدیک‌تر کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا با سازمان ملل متحد را فراهم کرده است.

۱. Bicameral parliaments

۲. Information Note

۳. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15.htm>

کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا، محدودیت‌هایی را برای تعداد نفرات هیئت‌های پارلمانی اعضای اصلی، ناظر و همکار اعمال می‌کند. در این راستا، هیئت پارلمانی اعضای اتحادیه جهانی بین‌المجالس برای حضور در این کنفرانس نایبستی بیش از ۶ نفر باشند که سقف سهمیه مذکور برای کشورهای دومجلسی به ده نفر افزایش می‌یابد. هیئت‌های دیپلماتیک اعضای ناظر نیز نباید بیش از دو نفر باشند.

کشورها برای حضور در این کنفرانس باید به «سامانه ثبت‌نام آنلاین اتحادیه بین‌المجالس»^۱ رجوع کنند. اسامی رؤسای شرکت‌کننده در وبسایت اتحادیه منتشر می‌شود.^۲

جدا از اعضای اصلی و اعضای ناظر، افرادی نیز به‌عنوان «مهمان ویژه»^۳ در اجلاس حضور می‌یابند. ترتیب سخنرانی رؤسای پارلمان‌ها در «مباحثه عمومی»^۴ براساس قاعده «اولین حضور - اولین نوبت»^۵ است و رؤسای پارلمان‌هایی که زودتر حضور خود را در کنفرانس مسجل کنند، نوبت سخنرانی آنان نیز سریع‌تر خواهد بود. در پایان اجلاس، کشورها «سند برآمد»^۶ که پیش‌نویس آن توسط کمیته مقدماتی تهیه شده است را امضا می‌کنند تا در اجلاس سران کشورها در مقر سازمان ملل ارائه شود. این پیش‌نویس تا پانزدهم اوت و چند روز مانده به شروع کنفرانس آماده و برای تمامی پارلمان‌های عضو اتحادیه بین‌المجالس ارسال می‌شود.

برای رؤسای پارلمان‌ها در اجلاس‌هایی که در مقر سازمان ملل در نیویورک برگزار می‌شوند، بایستی روادید مخصوص ورود به سازمان ملل صادر شود. بر همین اساس برای رؤسای پارلمان‌ها، «روادید موقت وی. آی. پی»^۷ یا «روادید موقت افراد بسیار مهم» و برای نمایندگان یا سایر اعضای دیپلماتیک همراه، «روادید موقت پروتکلی»^۸ صادر می‌شود. مسئولیت پیگیری صدور روادید پروتکلی و روادید وی. آی. پی برعهده دفتر نمایندگی کشور موردنظر در نیویورک است. همراه با تیم دیپلماتیک پارلمانی فقط یک نفر مسئول امنیتی یا حفاظتی می‌تواند رئیس پارلمان را همراهی کند که در محوطه سازمان ملل مجوز حمل سلاح را ندارد. برای همراه امنیتی مراحل صدور روادید وی. آی. پی یا پروتکلی طی نخواهد شد. کارمندان پارلمان و اعضای ناظر نیز از جمله افرادی‌اند که برای آنان روادید موقت پروتکلی یا روادید وی. آی. پی صادر نمی‌شود. «دفتر اتحادیه بین‌المجالس مستقر در سازمان ملل»^۹ تمامی روادید موقتی افراد بسیار مهم و روادید پروتکلی صادر شده را بین شرکت‌کنندگان در جلسه توزیع می‌کند.^{۱۰}

۱. IPU online registration system

۲. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15.htm>

۳. Special Guests

۴. General Debate

۵. First-come, First-served

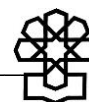
۶. Outcome Document

۷. VIP (Very Important Person) Photo Temporary Passes

۸. Protocol Temporary Photo Passes

۹. IPU Office in New York

۱۰. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/passes.pdf>

ثبت نام و شرکت در جلسات میزگرد برای رؤسای مجالس آزاد است و هر یک از رؤسا در جایگاه مشخص که «پلاک اسم»^۱ آن مشخص شده قرار می گیرند. برای هر میزگرد، «مدیر جلسه»^۲ مشخص شده است که نوبت و زمان سخنران را مشخص می کند که معمولاً از اساتید دانشگاه های معتبر انتخاب می شوند. هدف از برگزاری میزگردهای اتحادیه بین المجالس، ارائه «توصیه های کاربردی»^۳ عنوان شده است.^۴ تاکنون، از سال ۲۰۰۰، چهار بار کنفرانس رؤسای پارلمان های دنیا برگزار شده است که تاریخ، مکان و محورهای هر یک از کنفرانس های مذکور، در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. زمان، مکان و عنوان چهار کنفرانس برگزار شده رؤسای مجالس دنیا

دوره کنفرانس	زمان برگزاری	مکان برگزاری	محور کنفرانس
اولین کنفرانس رؤسای مجالس دنیا	سی ام اوت تا اول سپتامبر ۲۰۰۰ (هشتم تا دهم شهریور ۱۳۷۹)	مقر سازمان ملل متحد (نیویورک)	ابعاد نقش پارلمان ها در گسترش همکاری های بین المللی ^۵
دومین کنفرانس رؤسای مجالس دنیا	هفتم تا نهم سپتامبر ۲۰۰۵ (شانزدهم تا هجدهم شهریور ۱۳۸۴)	مقر سازمان ملل متحد (نیویورک)	الف) از بین بردن شکاف دموکراسی در روابط بین الملل: نقش قوی تر برای پارلمان ها ^۶ ب) راهکارهای استفاده مطلوب از سازمان های بین المجالس منطقه ای ^۷
سومین کنفرانس رؤسای مجالس دنیا	نوزدهم تا بیست و یکم ژوئیه ۲۰۱۰ (بیست و هشتم تا سی ام تیر ۱۳۸۹)	مقر اروپایی سازمان ملل در ژنو - سوئیس	«دموکراسی، نقش نهادهای قانونگذاری و ارتباط آنها با سازمان ملل» ^۸ با تأکید بر: پارلمان ها در جهانی از بحران: تضمین پاسخگویی مردم سالارانه در سطح جهان در راستای مصالح و منافع عامه ^۹
چهارمین کنفرانس رؤسای مجالس دنیا	سی و یکم اوت تا دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (نهم تا یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	مقر سازمان ملل متحد (نیویورک)	بحث عمومی با عنوان: قرار دادن دموکراسی در خدمت صلح و توسعه پایدار: ساختن دنیایی که مردم می خواهند ^{۱۰}

۱. Nameplate

۲. Moderator

۳. Practical Recommendations

۴. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/panel1complete.pdf>

۵. Presiding Officers of National Parliaments Adopt A Declaration on The Parliamentary Dimension of International Cooperation , Newyork, 1 September 2000 , <http://www.ipu.org/press-e/ny-sp4.htm>

۶. Bridging the democracy gap in international relations: A stronger role for parliaments

۷. <http://www.ipu.org/splz-e/sp-conf05.htm>

۸. Democracy, the Role of Legislative Institutions and Their Relationship With the United Nations

۹. Parliament in a World of Crisis: Securing Global Democratic Accountability for the Common Good

۱۰. Placing Democracy at the Service of Peace and Sustainable Development , Building the World the People Want

الف) اولین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

اولین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا، بخشی از تلاش اتحادیه بین‌المجالس در چارچوب توافقنامه همکاری با سازمان ملل مورخ سال ۱۹۹۶ است.^۱ اولویت کنفرانس مذکور بیشتر بر نقش پارلمان‌ها در فرآیند توسعه هزاره متمرکز شده بود.^۲

ب) دومین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

دومین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا هفتم تا نهم سپتامبر ۲۰۰۵ در سالن مجمع عمومی سازمان ملل برگزار شد. در آن مقطع، «سناتور سرژیو ورداگو»^۳ - از شیلی ریاست اتحادیه بین‌المجالس، «کوفی عنان»^۴ (دبیرکل سازمان ملل) و ژان پینگ^۵ (ریاست مجمع عمومی سازمان ملل) را برعهده داشتند. بیانیه مصوب این اجلاس رفع شکاف دموکراسی در مناسبات بین‌المللی و ایجاد نقش بیشتر برای پارلمان‌ها بود. در بیانیه پایانی که به اتفاق آرا به تصویب رسید تصریح شده بود:

«اکنون زمان آن فرا رسیده است که یک مشارکت استراتژیک میان دو سازمان فراهم شود. ما از تعامل و همکاری بنیادی با سازمان ملل استقبال می‌کنیم و از این نهاد بین‌المللی می‌خواهیم از تجارب کارشناسی اتحادیه جهانی بین‌المجالس استفاده کند. این همکاری با هدف تقویت ابعاد پارلمانی همکاری‌های بین‌المللی صورت می‌گیرد. اتحادیه بین‌المجالس همکار پارلمانی بی‌بدیلی برای سازمان ملل محسوب می‌شود که جایگاه خودش را توانسته در سازمان ملل ارتقا دهد».^۶

ج) سومین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

سومین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا در ۱۹ تا ۲۱ ژوئیه ۲۰۱۰ در سالن مجمع عمومی سازمان ملل در ژنو با عنوان «تمرکز جهانی بر دموکراسی، نقش نهادهای قانونگذاری و رابطه آنها با سازمان ملل»^۷ برگزار شد. علت تغییر مکان اجلاس این بود که آمریکا به رؤسای مجالس ایران و کوبا ویزا نداد. البته به رئیس مجلس ایران با تأخیر ویزا داد به نوعی که نتواند شرکت کند. اعضا گفتند که «اگر قرار است در این اجلاس شرکت کنیم، هیچ کشوری نمی‌تواند منعی برای حضور ایجاد کند. اگر آمریکا نمی‌تواند خودش را تصحیح کند ما محل اجلاس را تغییر می‌دهیم که بتوانیم به کار خود ادامه دهیم».^۸

۱. <http://www.ipu.org/splz-e/sp-conf.htm>

۲. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/schowdhury.pdf>

۳. Mr. Sergio PÁEZ VERDUGO

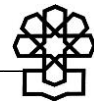
۴. Mr. Kofi ANNAN

۵. Mr. Jean PING

۶. <http://www.ipu.org/splz-e/sp-conf05/declaration.pdf>

۷. a Global Summit Focusing on Democracy, the Role of Legislative Institutions and Their Relationship With the United Nations

۸. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers10.htm>

د) چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا از ۳۱ اوت تا دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (نهم تا یازدهم شهریور ۱۳۹۴) با حضور ۱۳۳ کشور با موضوع اصلی صلح و امنیت بین‌الملل در مقر سازمان ملل در نیویورک به ریاست «صابر حسین چودری»، رئیس اتحادیه بین‌المجالس برگزار شد. چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا بخشی از مجموعه نشست‌هایی در سطوح بالا بود که به اجلاس سالیانه سازمان ملل متحد در اواخر سپتامبر ۲۰۱۵ منتهی می‌شود که در آن اهداف توسعه پایدار پیگیری خواهد شد.

رئیس مجلس روسیه به دلیل صادر نشدن روادیدش از سوی آمریکا به عنوان کشور میزبان مقر سازمان ملل، نتوانست در این اجلاس شرکت کند. هیچ یک از رؤسای دو مجلس نمایندگان و سنای آمریکا نیز در چهارمین اجلاس رؤسای مجالس جهان شرکت نکردند.

صابر حسین چودری (رئیس اتحادیه جهانی بین‌المجالس)^۱، بان کی مون (دبیرکل سازمان ملل) و سام کوتسا (رئیس مجمع عمومی سازمان ملل)^۲ از سخنرانان افتتاحیه چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا بودند. آقای چودری در نطق افتتاحیه خود، برنامه‌ریزی برای دستیابی به «اهداف توسعه پایدار»^۳ و مبارزه با ناامنی و خشونت‌های افراط گرایانه را از مهمترین اولویت‌های اتحادیه بین‌المجالس در سال‌های آینده دانست.^۴

جدول ۲. سخنرانان افتتاحیه چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

 بان کی مون دبیرکل سازمان ملل	 صابر حسین چودری رئیس اتحادیه جهانی بین‌المجالس	 سام کوتسا رئیس مجمع عمومی سازمان ملل وزیر خارجه اسبق اوگاندا
--	--	---

۱. Mr. Saber Hossain Chowdhury , IPU President

۲. Mr. Sam K. Kutesa, President of UN General Assembly

۳. Sustainable Development Goals (SDGs)

۴. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/schowdhury.pdf>

• کشورهای شرکت‌کننده در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

کشورهای شرکت‌کننده در سطح رئیس در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا در سپتامبر ۲۰۱۵ عبارت بودند از:

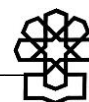
افغانستان (دو رئیس مجلس)، آندورا، آنگولا، آنیتگوا و باربادوا، بحرین، باربادوس، بلاروس، بلژیک (دو رئیس مجلس)، بنین، یونان، بولیوی، بوتسوانا، برزیل، بلغارستان، کامرون (دو رئیس مجلس)، کانادا، شیلی (دو رئیس مجلس)، کومور، کرواسی، قبرس، جمهوری چک، جمهوری دموکراتیک کنگو (دو رئیس مجلس)، جیبوتی، دومینیکا، جمهوری دومینیکن (دو رئیس مجلس)، السالوادور، گینه استوایی، استونی، نیجر، فنلاند، فرانسه، گابن، گرجستان، آلمان، غنا، یونان، گینه، گینه بیسائو، مجارستان، ایسلند، هند، اندونزی، جمهوری اسلامی ایران، عراق، ایرلند، رژیم صهیونیستی، ایتالیا (دو رئیس مجلس)، جامائیکا، ژاپن، اردن، کنیا (دو رئیس مجلس)، کویت، قرقیزستان، لائوس، لتونی، لسوتو، لیبریا، لیختن‌اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورگ، ماداگاسکار، مالاوی، مالزی (نمایندگان سنا)، مالدیو، مالی، مالت، جزایر مارشال، موریس، میکرونزی، موناکو، مغولستان، مونته‌نگرو، موزامبیک، نامیبیا (دو رئیس مجلس)، نیوزلند، نروژ، عمان، پاکستان، پاراگوئه، فیلیپین (نمایندگان)، مولداوی، روسیه، رواندا (سنا)، ساموا، عربستان سعودی، سنگال، صربستان، سیشل، اسلوانی، آفریقای جنوبی (دو رئیس مجلس)، سودان، سوازیلند (سنا و نمایندگان)، سوئد، سوئیس (دو رئیس مجلس)، سوریه، تایلند (سنا)، تیمور شرقی، توگو، تونگا، ترینیداد و توباگو، تونس، ترکمنستان، اوگاندا، امارات، انگلیس (دو رئیس مجلس)، تانزانی، وانواتو، زامبیا، زیمبابوه، نیجریه، سائوتومه، سومالی، آذربایجان، چین، آرژانتین، ویتنام، بورکینافاسو، چاد، کنگو (دو رئیس مجلس)، فیجی، پرو، توالو، تاجیکستان.

• اعضای ناظر شرکت‌کننده در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

(۲۳) سازمان و مجمع پارلمانی به همراه (۶) نهاد وابسته به سازمان ملل متحد به عنوان «عضو ناظر»^۱ در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا نماینده داشتند که اسامی آنها در جدول ۳ آورده شده‌اند.^۲

۱. Observers Party

۲. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/list.pdf>

جدول ۳. اعضای ناظر شرکت کننده در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

نهاد‌های پارلمانی ناظر در کنفرانس چهارم رؤسای پارلمان‌های دنیا		
اتحادیه بین‌المجالس عربی ^۳	پارلمان‌های کشورهای آمریکای لاتین ^۲	مجمع مشترک پارلمانی اتحادیه اروپا و کشورهای حوزه آفریقا، کارائیب و پاسیفیک ^۱
مجمع پارلمانی ارتدوکس ^۶	مجمع پارلمانی اروپایی با آفریقا ^۵	مجمع پارلمانی کشورهای فرانسوی‌زبان ^۴
پارلمان عرب ^۹	مجمع قانونگذاری شرق آفریقا ^۸	مجمع پارلمانی کشورهای ترک‌زبان ^۷
پارلمان اروپا ^{۱۲}	پارلمان پان آفریقا ^{۱۱}	مجمع پارلمانی سازمان امنیت و همکاری اروپا ^{۱۰}
مجمع پارلمانی مدیترانه ^{۱۵}	مجمع پارلمانی شورای اروپا ^{۱۴}	مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه ^{۱۳}
	مجمع پارلمانی نهاد همکاری اقتصادی ^{۱۷}	اتحادیه پارلمانی کشورهای صادرکننده نفت ^{۱۶}
نهاد‌های وابسته به سازمان ملل متحد		
سازمان فرهنگی، علمی و آموزشی سازمان ملل ^{۱۹}	سازمان بهداشت جهانی	برنامه مشترک سازمان ملل برای مقابله با ایدز ^{۱۸}
کمیته بین‌المللی صلیب سرخ ^{۲۱}	بانک جهانی	راهبرد بین‌المللی کاهش فاجعه سازمان ملل ^{۲۰}

۱. ACP-EU JOINT PARLIAMENTARY ASSEMBLY (African, Caribbean and Pacific (ACP) & EU JOINT PARLIAMENTARY ASSEMBLY)
۲. LATIN AMERICAN PARLIAMENT
۳. ARAB INTER PARLIAMENTARY UNION (AIPU)
۴. ASSEMBLEE PARLEMENTAIRE DE LA FRANCOPHONIE (APF)
۵. ASSOCIATION OF EUROPEAN PARLIAMENTARIANS WITH AFRICA (AWEPA)
۶. INTERPARLIAMENTARY ASSEMBLY ON ORTHODOXY (IAO)
۷. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE TURKIC-SPEAKING COUNTRIES (TURKPA)
۸. EAST AFRICAN LEGISLATIVE ASSEMBLY
۹. ARAB PARLIAMENT
۱۰. ORGANISATION FOR SECURITY AND CO-OPERATION IN EUROPE PARLIAMENTARY ASSEMBLY(OSCE PA)
۱۱. PAN AFRICA PARLIAMENT
۱۲. EUROPEAN PARLIAMENT
۱۳. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE BLACK SEA ECONOMIC COOPERATION (PABSEC)
۱۴. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE
۱۵. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE MEDITERRANEAN (PAM)
۱۶. PARLIAMENTARY UNION OF THE OIC MEMBER STATES (PUIC)
۱۷. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF ECONOMIC COOPERATION ORGANIZATION (PAECO)
۱۸. JOINT UNITED NATIONS PROGRAMME ON HIV/AIDS (UNAIDS)
۱۹. UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION (UNESCO)
۲۰. UNITED NATIONS INTERNATIONAL STRATEGY FOR DISASTER REDUCTION (UNISDR)
۲۱. INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS (ICRC)

• بیانیه پایانی کنفرانس

چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا در دوم اوت ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴) با تصویب اجماعی سند نهایی، به کار خود پایان داد. سند پایانی متشکل از ۳۸ اصل، با عنوان «دمکراسی در خدمت صلح و توسعه پایدار و ساختن جهانی که مردم خواستار آنند»^۱ به طریق اجماعی به تصویب رسید. اتحادیه بین‌المجالس پیش از این در دو نوبت این سند را برای کسب نقطه نظرات اعضا، برای تمامی کشورهای عضو ارسال کرده بود. در بخش‌هایی از سند نهایی چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا تأکید شده است:^۲

«نگرانی‌ها درباره توانایی شورای امنیت در بهتر به انجام رساندن مسئولیت‌های عمده‌اش برای برقراری صلح و امنیت بین‌المللی بر مبنای منشور سازمان ملل همچنان باقی است. مؤثر بودن شورای امنیت فقط از طریق اصلاحات فوری به منظور انعکاس واقعیت‌های کنونی جهان می‌تواند امکان‌پذیر شود. به منظور ساختن جهانی که همه مردان، زنان و کودکان در امنیت و به دور از جنگ و درگیری، فارغ از فقر و گرسنگی به سر می‌برند، ضرورت دارد تلاش‌های خارق‌العاده‌ای صورت گیرد تا آنها به نحوی زندگی کنند که به حقوق، آزادی و شئون آنان کاملاً احترام گذاشته شود. مجالس هر کشور، مرکزیت مؤسسات دمکراسی‌اند که خواسته‌های مردم توسط آنها بیان می‌شود. ما به عنوان رؤسای مجالس جهان در این اجلاس گرد هم آمدیم تا نگرانی‌های مردم را بازگو و نقش خود را در رویارویی با چالش‌های جهانی ایفا کنیم.

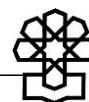
به‌رغم پیشرفت‌هایی که در حوزه‌های دمکراسی، صلح و توسعه صورت گرفته است ولی همچنان در جهانی بی‌ثبات به سر می‌بریم، جنگ و درگیری توأم با خشونت، وقایعی روزمره در برخی از نواحی به‌شمار می‌آید. گروه‌های تروریستی جدیدی که منابع قابل توجهی را در اختیار دارند نیز ظهور کرده‌اند و متأسفانه بسیاری از اقدامات تروریستی توسط گروه‌های بنیادگرا و به نام مذهب صورت می‌گیرد. میلیون‌ها زن و دختر در نقاط مختلف جهان روزانه هدف انواع خشونت‌ها قرار می‌گیرند، لذا از همه کشورها درخواست داریم حذف انواع خشونت جنسیتی را در اولویت قرار دهند.

مهاجرت چه به صورت اجباری یا داوطلبانه از مشکلات قابل توجه جهان امروز است که ضمن ابراز وحشت از همه تراژدی‌های انسانی که در حین فرار مردم از جنگ، درگیری، فجایع طبیعی و انسانی رخ می‌دهند، همه کشورها را به حفاظت از فراریان، آوارگان داخلی و مهاجران فرا می‌خوانیم و درخواست داریم در مسیر ایجاد جوامعی با ثبات در کشورهايشان در منطقه خاورمیانه و آفریقا کمک کنند».^۳

۱. Placing democracy at the service of peace and sustainable development: Building the world the people

۲. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/declaration.pdf>

۳. <http://icana.ir/Fa/News/283887>

تصویر ۳. رؤسای مجالس شرکت‌کننده در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

گفتار دوم – رویکرد جمهوری اسلامی ایران در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

ترکیب نمایندگان شرکت‌کننده در هیئت دیپلماتیک مجلس نهم در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا که در جدول ۴ به آنها اشاره شده، بیانگر این واقعیت است که علاوه بر برخورداری آنان از سوابق پُر بار در حوزه‌های قانونگذاری و اجرایی، برخی از آنان از عضو دائمی کمیته‌های اتحادیه بین‌المجالس نیز می‌باشند.^۱

۱. <http://icana.ir/Fa/News/283546>

جدول ۴. هیئت دیپلماتیک مجلس نهم در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

نام نماینده	حوزه انتخابیه	جایگاه نماینده در اتحادیه جهانی بین‌المجالس و مجلس شورای اسلامی	سابقه نمایندگی
دکتر علی لاریجانی	قم	الف) ریاست مجلس شورای اسلامی ب) عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی	دوره هشتم و نهم
دکتر کاظم جلالی	شاهرود و میامی	الف) عضو دائم کمیته دموکراسی و حقوق بشر اتحادیه جهانی بین‌المجالس ب) رئیس فراکسیون رهروان ولایت مجلس شورای اسلامی ج) ریاست مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی د) عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی	دوره ششم، هفتم، هشتم و نهم
دکتر جواد جهانگیرزاده	ارومیه	الف) عضو دائم کمیته روابط اتحادیه جهانی بین‌المجالس با سازمان ملل ب) عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ج) قائم مقام مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	دوره هفتم، هشتم و نهم
دکتر سید احمدرضا دستغیب	شیراز	الف) رئیس شورای اجرایی گروه بین‌المجالس ایران ب) عضو هیئت رئیسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی	دوره هشتم و نهم
دکتر موید حسینی صدر	خوی و چاپپاره	الف) عضو دائم کمیته صلح و امنیت بین‌الملل اتحادیه جهانی بین‌المجالس ب) عضو کمیسیون صنایع و معادن	هشتم و نهم
دکتر علیرضا مرندی	تهران	عضو کمیسیون بهداشت و درمان	هشتم و نهم

تصویر ۴. سخنرانی دکتر علی لاریجانی در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

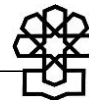
هیئت دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران در این سفر ۶ روزه، علاوه بر شرکت در جلسات اجلاس چهارم رؤسای پارلمان‌های دنیا، دیدارهای دوجانبه متعددی با دبیرکل سازمان ملل و هم‌تایان خود از دیگر کشورهای جهان داشتند و در چهارم سپتامبر ۲۰۱۵ (سیزدهم شهریورماه ۱۳۹۴) نیویورک را به مقصد تهران ترک کردند. رایزنی‌های دیپلماتیک دکتر علی لاریجانی - رئیس مجلس شورای اسلامی - را می‌توان در چهار بُعد دیپلماسی پارلمانی دوجانبه، دیپلماسی پارلمانی رسانه‌ای، دیپلماسی پارلمانی سازمانی و دیپلماسی پارلمانی از طریق رایزنی با گروه‌های تأثیرگذار غیررسمی تفکیک کرد.

جدول ۵. ابعاد دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

نوع دیپلماسی پارلمانی	تعداد رایزنی	مصادیق	تاریخ	محور سخنان رئیس مجلس شورای اسلامی
دیپلماسی پارلمانی دوجانبه	۱	دیدار با رئیس مجلس ژاپن (تاداموری اوشیما)	۳۱ اوت ۲۰۱۵ (نهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) تأکید بر روابط عمیق و تاریخی در زمینه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی به‌عنوان پشتوانه همکاری‌ها و تعاملات آینده ب) لزوم اجرای سریع‌تر موافقتنامه استرداد مجرمان میان دو کشور
	۲	دیدار با رئیس مجلس سنای ایتالیا (پیه رو گراسو)	اول سپتامبر ۲۰۱۵ (دهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) اتخاذ تمهیدات لازم برای توسعه روابط دوجانبه اقتصادی ب) تأکید بر مشترکات تاریخی دو کشور ج) همکاری مشترک برای مبارزه با تروریسم د) هم‌افزایی ظرفیت‌ها برای مقابله با جرائم سازمان‌یافته و قاچاق مواد مخدر
	۳	دیدار با رئیس مجلس ملی سوریه ^(۱) (محمد جهاداللحام)	اول سپتامبر ۲۰۱۵ (دهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) حمایت از محور مقاومت ب) حمایت از راهکارهای سیاسی برای برون‌رفت از بحران سوریه
	۴	دیدار با رئیس مجلس اعیان انگلیس (بارونس دسوزا)	اول سپتامبر ۲۰۱۵ (دهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) لزوم همکاری دسته جمعی برای مقابله با تروریسم و افراط‌گرایی ب) نتیجه معکوس ائتلاف مبارزه با مواد مخدر در جلوگیری از تولید و قاچاق مواد مخدر در منطقه
	۵	دیدار با رئیس مجلس عمان (شیخ خالد بن حلال بن ناصرالمعلولی)	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) توجه به اراده عمومی مردم سوریه ب) حمایت از نقش‌آفرینی تمامی گروه‌های سیاسی در سوریه به غیر از تروریست‌ها و گروه‌های افراطی ج) حمایت از ایجاد دولت وحدت ملی در یمن د) حمایت از نقش سازنده مسقط در مذاکرات یمن

۶	دیدار با نایب رئیس مجلس فرانسه	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	هشدار پیرامون احتمال گسترش تروریسم از منطقه خاورمیانه به سایر مناطق جهان
۷	دیدار با رئیس مجلس مالزی	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	
۸	دیدار با رئیس مجلس اندونزی	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	
۹	دیدار با رئیس مجلس اسلوونی (میلان برگلز)	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	حمایت ایران از گفتگوهای سازنده در بخش هسته‌ای
۱۰	دیدار با رئیس مجلس گرجستان (دیوید اوسو پاشویلی)	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) مزایای متکثر انتقال گاز ایران به اروپا ب) حمایت تفلیس از طرح انتقال آب گرجستان به ایران
۱۱	دیدار با رئیس مجلس نمایندگان ایتالیا (لاتورا بولدینی)	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	تأکید بر گسترش روابط دوجانبه در بخش گردشگری و انرژی
۱۲	دیدار با رئیس مجلس کرواسی	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) حمایت از گسترش روابط دوجانبه تجاری، اقتصادی و انرژی ب) لزوم فعال‌تر شدن اتاق‌های بازرگانی دو کشور ج) آسیب‌پذیری هر دو منطقه خاورمیانه و اروپا از تروریسم
۱۳	دیدار با رئیس مجلس جمهوری آذربایجان (اوکتای اسداف) ^(۳)	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) ضرورت شناسایی ظرفیت‌های مغفول برای گسترش همکاری‌ها در بخش نفت و گاز
۱۴	دیدار با رئیس مجلس تونس	سوم سپتامبر ۲۰۱۵ (دوازدهم شهریور ۱۳۹۴)	
۱۵	مصاحبه با شبکه المیادین لبنان	۳۱ اوت ۲۰۱۵ (نهم شهریور ۱۳۹۴)	
۱۶	مصاحبه با شبکه تلویزیونی سی.ان.ان	اول سپتامبر ۲۰۱۵ (دهم شهریور ۱۳۹۴)	تأکید بر دفاع مسئولانه ایران و حزب الله در برابر تروریسم
۱۷	مصاحبه با روزنامه المانیور	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	
۱۸	مصاحبه با روزنامه المانیور	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	الف) اینکه آمریکایی‌ها اکنون به این نتیجه رسیده‌اند که بهتر است راه مذاکره را در پیش بگیرند دستاورد مهمی است.

دیپلماسی پارلمانی
رسانه‌ای

ب) محتمل بودن رد برجام در کنگره آمریکا اما کشورهای دیگر ۱+۵، دیگر در موضوع تحریم ایران، دنباله‌روی آمریکا نیستند و این تحریم‌های ظالمانه عملاً ادامه نخواهد یافت.	(۱۳۹۴)			
سوم سپتامبر ۲۰۱۵ (دوازدهم شهریور ۱۳۹۴)		جلسه با منتخب رسانه‌های آمریکایی	۱۹	
ایستادگی نکردن هیچ یک از متحدان آمریکا جلوی تروریست‌ها و حتی خیلی از این متحدان پشت صحنه به تروریست‌ها کمک می‌کنند.	سوم سپتامبر ۲۰۱۵ (دوازدهم شهریور ۱۳۹۴)	مصاحبه با رادیو ملی آمریکا	۲۰	
الف) قابل توجه بودن دغدغه هم‌تایان اروپایی درباره مشارکت جوانان در انتخاباتشان ب) توجیه عقلانی نداشتن اظهارات جنگ‌طلبانه اخیر وزیر دفاع آمریکا و تبلیغاتی بودن آن ج) اشاره به وجه بیرونی سند برجام و توطئه‌هایی که دارد در بیرون شکل می‌گیرد د) ضرورت توجه به مقابله با تروریسم در راه‌حل‌های ارائه شده برای خروج از بحران سوریه ه) بعید بودن ورود نیروی زمینی آمریکا به سوریه و تمایل آنان برای آموزش سایر گروه‌ها روشن است و اینها به مرور به گروه تروریستی دیگری تبدیل می‌شوند و آن زمان به‌جای آنکه سه مسئله را حل کنیم، باید چهار مسئله را حل کنیم ^(۳)	سوم سپتامبر ۲۰۱۵ (دوازدهم شهریور ۱۳۹۴)	نشست خبری با رسانه‌های ایرانی در سازمان ملل	۲۱	
الف) برخی دولت‌هایی که برای مردم خود، دمکراسی می‌خواهند، در ورای مرزهای خود، از استبداد و رژیم‌های خشن حمایت می‌کنند ب) حاکم بودن منطق زور در میدان عمل سیاست ج) تئوری جنگ‌طلبی به بهانه گسترش دمکراسی رفتار نامناسبی در عرصه بین‌المللی شکل داده است د) ایستادگی ملت ایران در برابر زور، تهدید و تحریم ه) لزوم ایفای نقش قوی‌تر پارلمان‌ها در اصلاح صحنه سیاست	۳۱ اوت ۲۰۱۵ (نهم شهریور ۱۳۹۴)	سخنرانی در مراسم افتتاحیه کنفرانس روسای مجالس دنیا در مقر سازمان ملل	۲۲	دیپلماسی پارلمانی سازمانی
الف) عدم موفقیت ائتلاف ضد داعش در مقابله با تصاعد تروریسم در سوریه ب) آمادگی ایران برای حل بحران یمن از مجاری سازمان ملل	اول سپتامبر ۲۰۱۵ (دهم شهریور ۱۳۹۴)	دیدار با دبیرکل سازمان ملل	۲۳	

ج) تأکید دبیرکل سازمان ملل بر لزوم مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی				
الف) تأکید بر جایگاه دفتر نمایندگی به‌عنوان خط مقدم دیپلماسی ب) حرکت به سمت جهش اقتصادی در مرحله پس‌اوج ج) لزوم کار کارشناسی برای مقابله با گزارش‌های مغرضانه در بخش حقوق بشر	اول سپتامبر ۲۰۱۵ (دهم شهریور ۱۳۹۴)	دیدار با سفیر و کارشناسان نمایندگی دائم ایران در سازمان ملل	۲۴	
	اول سپتامبر ۲۰۱۵ (دهم شهریور ۱۳۹۴)	دیدار با رئیس اتحادیه بین‌المجالس	۲۵	
آنچه در جامعه آمریکا و برخی جاهای دیگر در جهان تبلیغ منفی می‌شود که این توافق هسته‌ای خوب نیست به تحریک رژیم صهیونیستی صورت می‌گیرد و مردم ما می‌دانند که یهودیان جهان این توافق را در جهت صلح و آرامشی بین‌المللی می‌دانند و موضع آنها با صهیونیست‌ها تفاوت دارد ^(۵)	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	جلسه با یهودیان ضد صهیونیسم و خاخام موشه داوبک رئیس جامعه یهودیان ضد صهیونیست آمریکا ^(۴)	۲۶	دیپلماسی پارلمانی با گروه‌های تأثیرگذار غیر رسمی
	دوم سپتامبر ۲۰۱۵ (یازدهم شهریور ۱۳۹۴)	جلسه با فرهیختگان ایرانی در هتل محل اقامت	۲۷	
الف) لزوم توجه به سه محور مردم، حفظ حقوق اقلیت و مبارزه با افراط‌گرایی در سوریه	سوم سپتامبر ۲۰۱۵ (دوازدهم شهریور ۱۳۹۴)	دیدار با نمایندگان ادیان ابراهیمی در نیویورک	۲۸	

(۱) در این دیدار، رئیس مجلس سوریه از مغفول واقع شدن موضوع تروریسم و تمرکز صرف کنفرانس بر مقوله توسعه پایدار انتقاد کرد.

(۲) در این دیدار، اوکتای اسد اف از احیای جاده ابریشم از طریق ترکیه و گرجستان در راستای توسعه مبادلات دوجانبه حمایت کرد.

(3) <http://icana.ir/Fa/News/283926>

(۴) در این دیدار خاخام موشه داوبک تصریح کرد یهودیت بیش از سه هزار سال قدمت دارد ولی صهیونیسم تنها ۱۵۰ سال پیش و براساس یک نقشه سیاسی به‌وجود آمد. بسیار خرسندیم از اینکه در ایران با آنکه تعداد پیروان دین یهود زیاد نیست ولی آنها در مجلس نماینده دارند و اعمال مذهبی خود را آزادانه انجام می‌دهند که نشان‌دهنده احترام مسئولان و مردم ایران به دین حضرت موسی و پیروان آن است.

(5) <http://icana.ir/Fa/News/283559>

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مهمترین نتایج حاصل از بررسی چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا عبارتند از:

۱. **تقویت توان چانه‌زنی دولت یازدهم در هفتادمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل**
کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا پیش از اجلاس سالیانه مجمع عمومی سازمان ملل برگزار می‌شود. برای مثال چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا پیش از هفتادمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل برگزار شد که قرار است بین پانزدهم تا بیست‌وپنجم سپتامبر ۲۰۱۵ در مقر سازمان ملل در نیویورک برگزار شود.^۱ حجم و سطح رایزنی‌های رئیس مجلس نهم و تیم همراه بیانگر این واقعیت است که هم‌اندیشی رؤسای قوای مقننه قبل از اجلاس رؤسای قوای مجریه در اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل، براساس **قاعده مجاورت زمانی و مکانی دو اجلاس**، توان چانه‌زنی و قدرت مانور دیپلماسی رسمی جمهوری اسلامی ایران در حاشیه نشست عمومی مجمع سازمان ملل را افزایش خواهد داد.

۲. **جهت‌گیری کنفرانس به سمت ترسیم نقشه راه مشترک در قبال تهدیدات منطقه‌ای و جهانی**
ترکیب، آرایش و تعداد اعضا و ناظران شرکت‌کننده در کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا نویددهنده این واقعیت است که کنفرانس مذکور در کنار اجلاس‌های بهاره و پاییزه اتحادیه بین‌المجالس؛ پتانسیل مناسبی را برای تحرک بیشتر دیپلماسی پارلمانی در چهار بخش امنیت پایدار، دموکراسی مبتنی بر نمایندگی، توسعه پایدار و مقابله با تروریسم فراهم کرده است.

۳. **توجه نهادهای بین‌المللی پارلمانی به موضوع نظارت**
در سال‌های اخیر همسو با وظایف قانونگذاری، توجه کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا به موضوع‌های نظارتی نیز پررنگ‌تر شده است. به همین دلیل در اجلاس چهارم، «میزگرد»^۲ جداگانه‌ای با عنوان «چالش‌ها و فرصت‌های نظارت پارلمانی»^۳ برگزار شد که در آن رؤسای پارلمان‌ها دیدگاه‌ها و راهکارهای خود پیرامون موانع و راهکارهای تقویت نظارت پارلمانی را بیان کردند.^۴

۱. <http://sd.iisd.org/events/70th-session-of-the-un-general-assembly-unga-70/>

۲. Panel

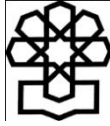
۳. Parliamentary oversight: Challenges and opportunities

۴. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/panel1complete.pdf>

۴. افزایش ضرورت تبیین سند راهبردی دیپلماسی پارلمانی چهارساله قبل از آغاز هر دوره مجلس
رایزنی‌های دیپلماتیک فشرده رئیس مجلس شورای اسلامی در چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا
که در چهار لایه دیپلماسی پارلمانی دوجانبه، دیپلماسی پارلمانی رسانه‌ای، دیپلماسی پارلمانی سازمانی و
دیپلماسی پارلمانی با تحرک بخشی به گروه‌های تأثیرگذار غیررسمی سازماندهی شده بود بیانگر ظرفیت غنی
دیپلماسی پارلمانی است که ضرورت نگاه راهبردی مجلس شورای اسلامی برای ترسیم سند چهارساله
دیپلماسی پارلمانی قبل از شروع به کار هر دوره مجلس شورای اسلامی را بیش از گذشته افزایش داده است.

منابع و مأخذ

۱. فردی‌پور، سعید. سازمان‌های بین‌المجالس منطقه‌ای، فرامنطقه‌ای و جهانی (۱)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، گروه مطالعات پارلمانی دفتر سیاسی، شماره مسلسل ۱۴۳۶۶، مردادماه ۱۳۹۴.
2. First Conference of Presiding Officers of National Parliaments (New York, 30 August - 1 September 2000)
3. <http://icana.ir/Fa/News/283546>
4. <http://icana.ir/Fa/News/283876>
5. <http://icana.ir/Fa/News/283887>
6. <http://icana.ir/Fa/News/283926>
7. <http://sd.iisd.org/events/70th-session-of-the-un-general-assembly-unga-70/>
8. <http://www.ipu.org/splz-e/sp-conf.htm>
9. <http://www.ipu.org/splz-e/sp-conf05.htm>
10. <http://www.ipu.org/splz-e/sp-conf05/declaration.pdf>
11. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers10.htm>
12. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15.htm>
13. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/panell1complete.pdf>
14. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/passes.pdf>
15. IPU online registration system
16. Parliamentary oversight: Challenges and opportunities
17. <http://www.ipu.org/splz-e/speakers15/declaration.pdf>

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۴۴۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: دیپلماسی پارلمانی (۷) چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه مطالعات پارلمانی)

تهیه و تدوین: سعید فردی‌پور

ناظر علمی: مصطفی دلاورپورآقدم

متقاضی: معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی

ویراستار ادبی: قاسم میرخانی

واژه‌های کلیدی:

۱. اتحادیه جهانی بین‌المجالس
۲. دیپلماسی پارلمانی سازمانی
۳. مجلس شورای اسلامی
۴. کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۶/۱۸